

Вплив вейпів на здоров'я підлітків

Отто Стойка,

к.мед.н., лікар-методист,
Київський міський Центр громадського
здоров'я

Цісар І.В.

соціальний працівник
Київський міський центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді

Київ, 9 квітня 2020

Основні питання:

Тютюн проти вейпу. Чи є користь від електронних сигарет?

Вплив куріння та паріння на ризик захворіти на коронавірус

Що менш шкідливо – курити, чи парити?

Які бувають види вживання електронних сигарет, ТБЕНів

Наскільки поширена ця звичка серед підлітків

Тести на залежність

Вплив реклами на вживання е-сигарет. Чому це модно?

Де заборонено куріння та «паріння»

Як кинути курити

Чи хочемо ми, щоб наші діти курили?
Які вони - наші діти?

Що робити, щоб наші діти не курили?

"Не виховуйте дітей!

Вони і так будуть схожі на вас.

Виховуйте себе!"

Англійська приказка

Подальше спілкування

kyiv_social_informs

Інстаграмм: додаткова інфа, спілкування

- knowledge.org.ua/uk
нформаційна онлайн-платформа «Центр Знань» для фахівців, що працюють з підлітками, в тому числі з уразливими і з груп ризику, яка містить матеріали з навчання, консультування та тестування, орієнтована на регіон Східної Європи та Центральної Азії (Україна, Білорусь, Молдова, Грузія, Азербайджан)

Запис вебінару

Доктор Отто

Фейсбук: додаткова інфа, спілкування

*«Я викури́в свою першу сигарету та вперше
поцілував жінку в один и той же день.
Повірте мені, після цього я ніколи більше
не витрачав часу на куріння!»*

*Арту́ро Тосканіні -
всесвітньовідомий
диригент
(1867-1957)*

Куріння та COVID

Легені курця більш вразливі до коронавірусної інфекції через зниження захисної функції легень, які є мішенню для інфекції

Ускладнення виникають частіше у тих, хто є курцем, порівняно з тими, хто не курить.

Відновлення після хвороби протікає легше серед тих, хто не курить.

Пандемія COVID та припинення куріння

Припинення
куріння –
важливий крок

для людей, які
ще не
захворіли,

хто хворіє та

для тих, хто вже
відновлюється
після хвороби.

**При курінні контакт рук з вашим
обличчям збільшує ризик підхопити
коронавірус**

Куріння підвищує ризик підхопити COVID - 19

**Спільне куріння кальянів може
спричиняти поширення вірусу
серед людей**

[#coronavirus](#) [#COVID19](#)

Всесвітня організація охорони здоров'я

ПОПЕРЕДЖАЄ

Куріння кальяну може збільшити ризик
летальних наслідків при COVID-19

 ЖИТТЯ
Центр громадянського представництва

Детально за посиланням
www.covid19.com.ua

Нові пристрої для куріння

Цільова аудиторія – дорослі курці, яким важко відмовитися від куріння??

VS

Куріння – це залежність!

МКХ-11, Код 6C4A:
«Розлади внаслідок вживання нікотину»

Фізична залежність – [сильне] бажання закурити на фізіологічному рівні.

Психологічна (емоційна) залежність – асоціація процесу куріння з певними емоціями, думками та переконаннями.

Поведінкова (соціальна) залежність – зв'язок між курінням та певними аспектами життя.

9 способів, які використовуються тютюновими компаніями, щоб зробити сигарети більш «привабливими», більш «смертоносними» та посилити залежність від них

«Бронхолітики»

Додані хімічні елементи розширюють дихальні шляхи та полегшують проникнення тютюнового диму в легені.

«Збільшення вмісту нікотину»

Тютюнові компанії самостійно регулюють вміст нікотину в сигаретах для того, щоб викликати залежність.

«Вентиляційні отвори»

Вентиляційні отвори змушують курців вдихати дим більш енергійно, що спричинює потрапляння канцерогенів більш глибоко в легені.

«Цукри та ацетальдегід»

Додавання цукрів полегшує процес вдихання диму та утворює ацетальдегід - речовину, яка посилює залежність від сигарет.

«Ароматизатори»

Смакові добавки, наприклад, «лакриця» чи «шоколад» маскують різкий смак тютюнового диму і роблять сигарети більш «привабливими» для нових курців, особливо для підлітків.

«Ментол»

Завдяки ментолу горло людини охолоджується та німіє, що зменшує відчуття подразнення та полегшує процес куріння.

«Особливі тютюнові нітрозаміни»

Сигарети «американського типу» зроблені зі змішаного тютюну, що має набагато вищий рівень канцерогенних нітрозамінів.

«Аміачні сполуки»

Додавання аміачних сполук пришвидшує реакцію мозку людини на нікотин.

«Левулінова кислота»

Додавання солей органічних кислот зменшує різкість нікотинового смаку та робить дим більш м'яким та менш дратуючим.

Електронні сигарети та тютюнові вироби для електричного нагрівання (ТВЕНи)

- **ЕЛЕКТРОННІ СИГАРЕТИ** (е-сигарети) – електронні системи доставки нікотину або продуктів, які його не містять; мають картридж з рідиною, яка нагрівається, в результаті чого виділяється аерозоль, який курець вдихає через рот.

Електронні сигарети та тютюнові вироби для електричного нагрівання (ТВЕНи)

- Тютюнові вироби для електричного нагрівання – ТВЕНи - (iQOS) – електронні пристрої, що нагрівають тютюн до певної температури (350°C) за якої він не згорає, але виділяє аерозоль, що містить нікотин та інші хімічні речовини, які вдихаються курцем через рот.

Е-сигарети та ТВЕНи НЕ допомагають у припиненні куріння, а навпаки можуть затягувати процес відмови та зменшити шанси на успіх.

НЕ рекомендовані до використання як методи відмови від куріння!

Електронні сигарети

- Набувають популярності серед молоді
- **Більш/менш шкідливі?** ніж звичайні сигарети, по деяких речовинах
- Не є засобом відмови від куріння
- Ринок е-сигарет подвоюється щороку

Електронні сигарети

- Заборонені до вживання у громадських місцях, там де і звичайні сигарети
- Викликають синдром «попкорнівських легень»
- Неконтрольована доза нікотину та токсинів

Шкода кальяну

- курці кальяну (і ті, хто перебуває поряд) вимушені вдихати не тільки продукти згорання тютюнової суміші, але і продукти згорання вугілля, насамперед чадний газ (ЧГ, CO)
- у видиху курців сигарет вміст CO в середньому в 10 разів вище, ніж у видиху некурців

**СМЕРТЬ
ХОВАЄТЬСЯ
В МУНДШТУКУ**

**1 ГОДИНА
КУРІННЯ КАЛЬЯНУ**

=

100

ВИКУРЕНИМ СИГАРЕТАМ

Шкода кальяну

- у видиху курців кальяну **ЧГ** у кілька разів вищий, ніж у видиху курців сигарет
- Через високий вміст **чадного газу** в курців кальяну (а також у працівників кальян-барів) вже траплялися випадки запаморочень, які іноді потребували госпіталізації та кисневої терапії
- Погано дезінфікується
- Не відчувається небезпечний смак та запах

**КАЛЬЯН
БІЛЬШ
НЕБЕЗПЕЧНИЙ,
НІЖ ВИ ДУМАЄТЕ***

*1 ГОДИНА КУРІННЯ КАЛЬЯНУ = 100 ВИКУРЕНИМ СИГАРЕТАМ
За даними досліджень Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)

Що відбувається з організмом після відмови від куріння?

ПРОТЯГОМ 20 ХВИЛИН

НОРМАЛІЗУЮТЬСЯ КРОВ'ЯНИЙ ТИСК ТА ПУЛЬС

ПРОТЯГОМ 24 ГОДИН

МАЙЖЕ ВЕСЬ НІКОТИН ВИВОДИТЬСЯ З ОРГАНІЗМУ

ЧЕРЕЗ 1 ТИЖДЕНЬ

ПОКРАЩУЮТЬСЯ ВІДЧУТТЯ СМАКУ ТА ЗАПАХУ

ЧЕРЕЗ 3 МІСЯЦІ

ОБ'ЄМ РОБОТИ ЛЕГЕНЬ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ДО 30%

ЧЕРЕЗ 12 ГОДИН

ЗНИЖУЄТЬСЯ ВМІСТ ЧАДНОГО ГАЗУ У КРОВІ ДО НОРМИ

ЧЕРЕЗ 5 РОКІВ

РИЗИК ІНСУЛЬТУ СКОРОЧУЄТЬСЯ ДО РІВНЯ ТИХ, ХТО НІКОЛИ НЕ КУРИВ

ЧЕРЕЗ 10 РОКІВ

НАПОЛОВИНУ ЗМЕНШУЄТЬСЯ РИЗИК РОЗВИТКУ РАКУ ЛЕГЕНЬ, ПОРІВНЯНО З КУРЦЯМИ

ЧЕРЕЗ 1 РІК

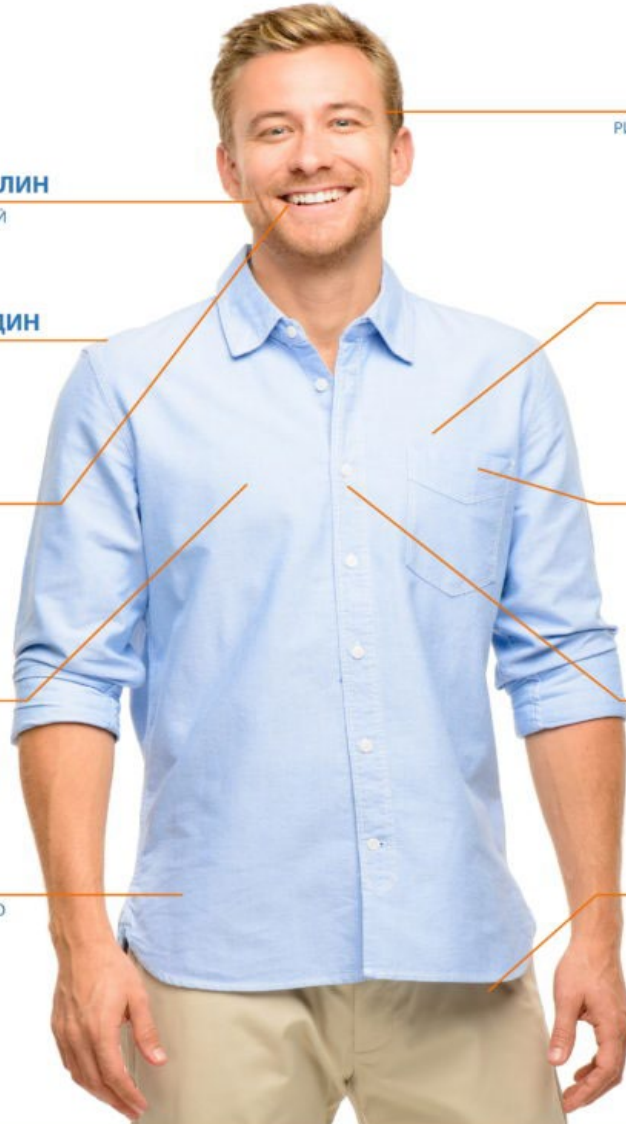
РИЗИК РОЗВИТКУ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ ЗНИЖУЄТЬСЯ УДВІЧІ, ПОРІВНЯНО З КУРЦЯМИ

ПРОТЯГОМ 9 МІСЯЦІВ

ЗМЕНШУЮТЬСЯ КАШЕЛЬ ТА ЗАДИШКА

ЧЕРЕЗ 12 МІСЯЦІВ

КУРЕЦЬ, ЯКИЙ ВИКУРЮВАВ ПАЧКУ СИГАРЕТ НА ДЕНЬ, ЗАОЩАДЖУЄ БЛИЗЬКО 6,5 ТИС. ГРН.

Підступність бездимного тютюну – розумна реклама маскує тютюнову продукцію під антитютюнову!

Именно это делает использование IQOS таким комфортным для вас и вашего окружения

- Технология нагревания табака
- Без горения
- Без пепла
- Без сигаретного дыма

**СОВЕРШЕННО
БЕЗ ГОРЕНИЯ**

Благодаря нагревательному элементу, покрытому платиной и керамикой, табак в Держателе IQOS не горит, а нагревается, раскрывая свой вкус и аромат.

Чат с экспертом IQOS

Windows taskbar: 9:57 18.01.2018

Нові продукти для куріння:

- **НЕ Є ЗАСОБАМИ ВІДМОВИ ВІД КУРІННЯ!**
- становлять ризики для здоров'я (курців та пасивних курців) та викликають залежність;
- «підривають» бажання курців кинути курити;
- залучають до процесу куріння НЕкурців, насамперед, молодь;
- повертають куріння у «статус норми»;
- становлять серйозну загрозу для здоров'я при паралельному вживанні зі звичайними сигаретами

Реклама електричних пристроїв створює безпечний образ

ЛЕГКО ИСПОЛЬЗОВАТЬ

Компактная форма, плавные линии в сочетании с простотой и удобством делают IQOS вашим персональным устройством на каждый день.

Как пользоваться IQOS

ПРОСТО
НАСТОЯЩИЙ ВКУС ТАБАКА

Чат с экспертом IQOS ^

Подальше спілкування

- [kyiv_social_informs](#)
Інстаграмм: додаткова інфа, спілкування

Доктор Отто

Фейсбук: додаткова інфа, спілкування

- knowledge.org.ua/uk
інформаційна онлайн-платформа «Центр Знань» для фахівців, що працюють з підлітками, в тому числі з уразливими і з груп ризику, яка містить матеріали з навчання, консультування та тестування, орієнтована на регіон Східної Європи та Центральної Азії (Україна, Білорусь, Молдова, Грузія, Азербайджан)

Запис вебінару

Як починають курити?

Розділ XVI

ПЕРШІ ЛЮЛЬКИ. — «Я ЗАГУБИВ НОЖИКА»

«Після смачного обіду з яєць і риби Том сказав, що тепер йому хочеться **навчитись курити**. Джо **підхопив цю думку і оголосив, що він також хотів би спробувати**. Гек зробив люльки і набив їх тютюном. Досі обидва новаки курили лише сигари з виноградного листу, але ці сигари «щипали» язика і вважалися **не гідними чоловіків**.

Вони розтяглися на землі, спираючись на лікті, і почали обережно втягувати в себе дим. Дим мав неприємний смак, і їх трохи **нудило**, але Том сказав:

— Та це зовсім легко? Коли б я знав це раніш, я б давно вже навчився.

— І я теж, — сказав Джо. — Це ж дурниця!

— Скільки разів я, бувало, дивився, як люди курять, і думав: «От коли б мені навчитися!» Але я ніколи не думав, що зможу, — сказав Том.

— І я завжди так. Правда, Геку? Адже ти чув це від мене?»

продовження

«Незважаючи на всі їхні зусилля, їм заливало горлянки і щоразу після цього починало нудити. **Обидва хлопці зблідніли, і вигляд у них був жалюгідний.**

У Джо випала люлька з ослаблих пальців, у Тома теж. Водограї працювали несамовито, насоси ледве встигали відкачувати. Джо ледве вимовив:

— Я загубив мого ножика... Піду пошукаю...

Том сказав уривчастим голосом:

— Я допоможу тобі. Ти йди в той бік, а я туди... пошукаю біля струмка. Ні, Геку, ти не йди за нами, ми самі знайдемо.

Гек знову сів на своє місце і чекав _____?»

З якого віку починають курити?

2-річний малюк з Індонезії
курив 40 сигарет на день і
більше

Фото 2010 р.

Тютюн викликає **саму високу смертність
серед усіх психоактивних речовин:
Алкоголь, канабіс, героїн, кокаїн, амфетаміни...**

Навіщо люди вживають тютюн
та нікотин?

Кажуть, що дурень народжується кожну хвилину. Виробники сигарет сподіваються, що ти – один з них. Не будь дурнем!

**DON'T
BE A SUCKER**

Як починають курити?

Субкультура курців – що це?

60% почали
курити сигарети
до 18 років

Смерть від тютюну та нікотину

**230 людей щоденно
помирає в Україні**

**85 тис. людей за рік – це
15% від усієї смертності**

Вживання електронних сигарет (ЕС)

18% дітей 13-15 років
вживають ЕС (Україна)

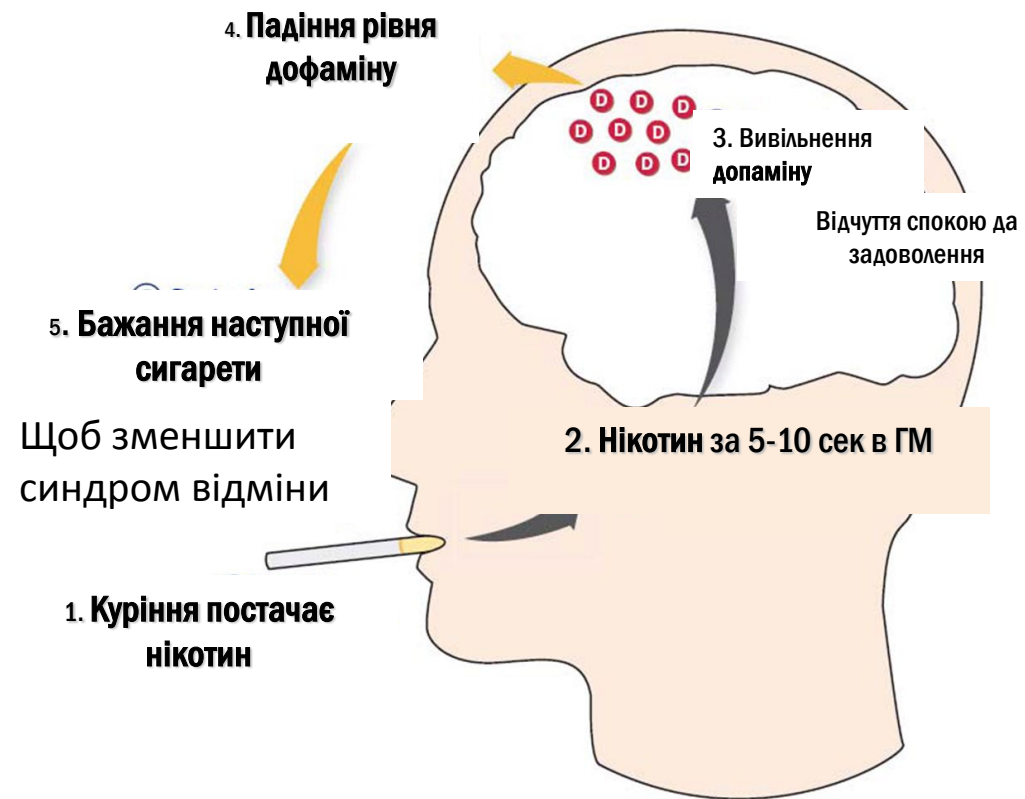
22% хлопців

14% дівчат

14% 13-15 річних курять

Проникнення нікотину у головний мозок

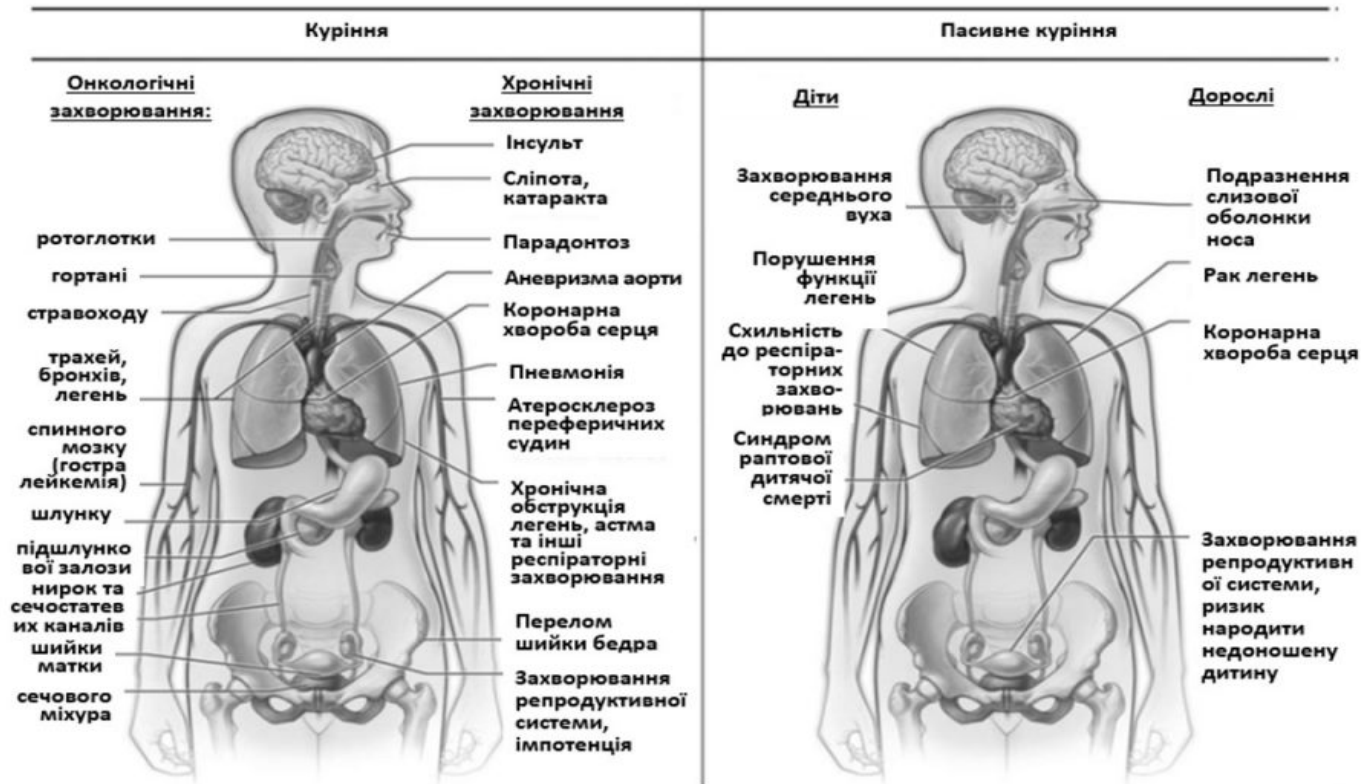
Куріння і здоров'я. Сучасні знання

**Ризик ВЕЛИКИЙ: половина курців
помре від викликаних курінням хвороб**

**25% помре в СЕРЕДНЬОМУ віці (35-69 років),
втративши багато років і погіршивши якість життя**

Вплив куріння на організм

Тютюновий дим містить близько **7 000** хімічних елементів, **250** з яких є токсичними, а **70** можуть викликати онкологічні захворювання.

Безпечного рівня тютюнового диму не існує!
Усі тютюнові вироби однаково небезпечні!

Тест Фагерстрема на нікотинову залежність

	Бали			
	0	1	2	3
1. Як скоро після прокидання ви викурюєте першу сигарету?	Після 60 хвилин	31 – 60 хвилин	6 - 30 хвилин	В межах 5 хвилин
2. Чи вам важко утриматися від паління у місцях, де це заборонено (наприклад, у церкві, бібліотеці, кінотеатрі, тощо)?	Ні	Так		
3. Від якої сигарети ви найбільше не хотіли б відмовитися?	Будь-якої іншої	Першої вранці		
4. Скільки сигарет ви викурюєте на день?	10 та менше	11-20	21-30	31 та більше
5. Чи курите ви частіше впродовж перших годин після прокидання, ніж упродовж усього наступного дня?	Ні	Так		
6. Чи ви курите тоді, коли такий хворий, що знаходитесь у ліжку більшу частину дня?	Ні	Так		

Результати тесту

- бали 0-2 - дуже низький; 3-4 - низький;
- 5- середній, 6-7 високий; 8-10 дуже високий рівень нікотинової залежності.
- 7 АБО БІЛЬШЕ БАЛІВ МОЖУТЬ СВДЧИТИ ПРО ТЕ, ЩО ЛЮДИНІ МОЖЕ БУТИ СКЛАДНІШЕ ВІДМОВИТИСЯ ВІД КУРІННЯ, У НЕЇ МОЖЕ ВАЖЧЕ ПРОТІКАТИ "СИНДРОМ ВІДМІНИ", ВІДПОВІДНО ВАРТО РОЗГЛЯНУТИ МОЖЛИВІСТЬ МЕДИКАМЕНТОЗНОЇ ДОПОМОГИ.

Тютюнові компанії полюють на дітей!

Нами маніпулюють? Невже?!

Реклама сигарет

у **55%**

присутня реклама
сигарет, у т.ч.

29%

з використанням великих пачок сигарет

35%

з підсвіткою сигарет

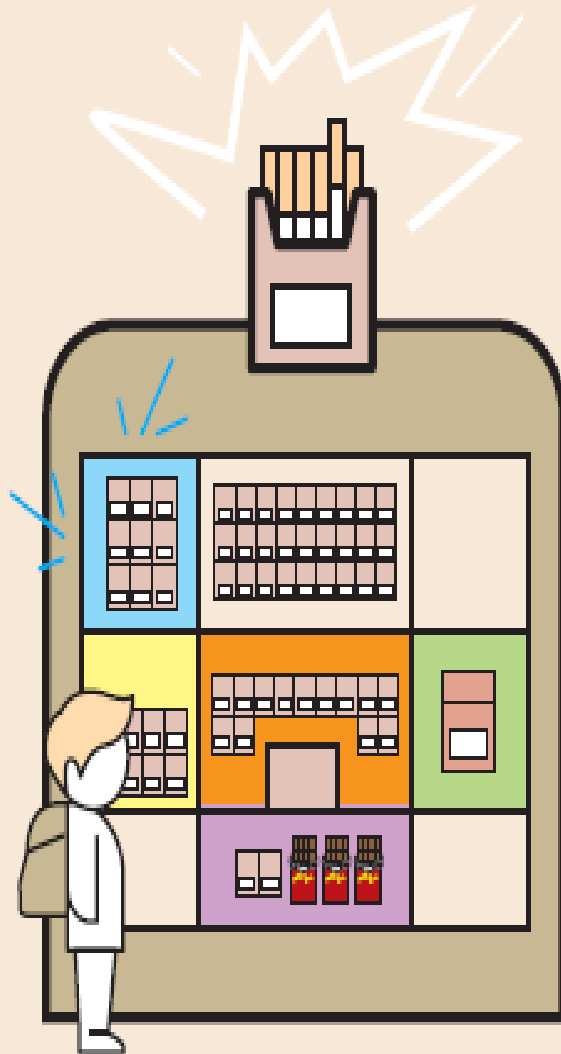
~12%

з додаванням ментолу чи смакових добавок

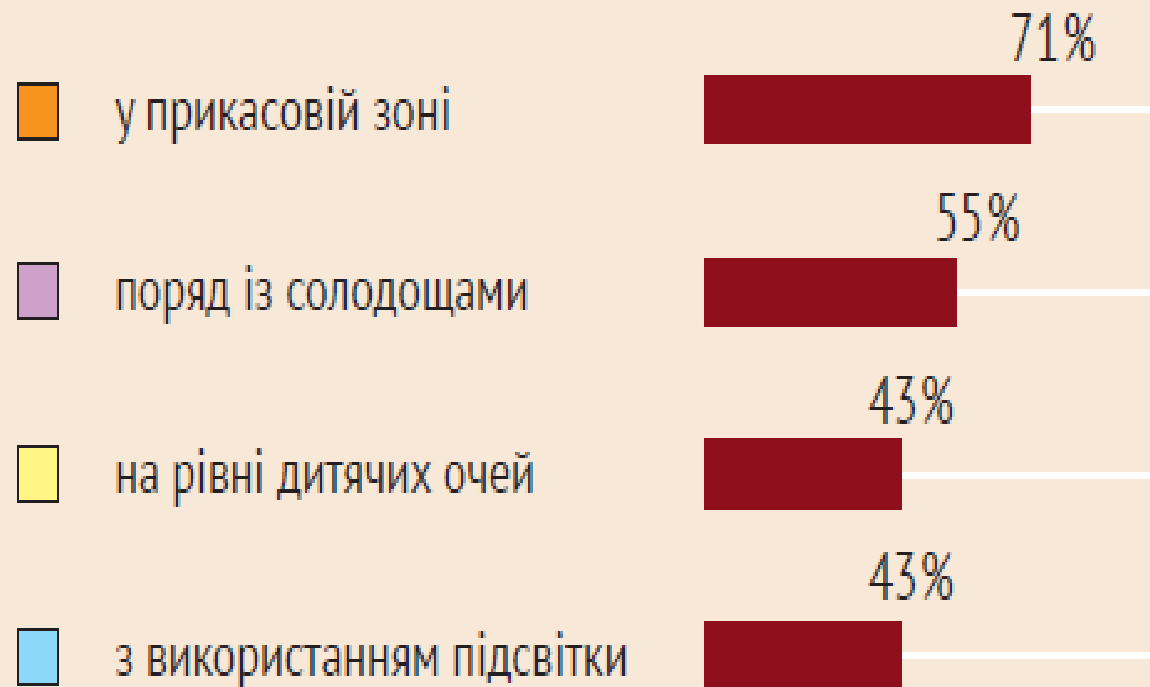

Спеціальні викладки сигарет

96%

ТП, які продають сигарети, використовують спеціальні викладки, щоб привертати увагу дітей та підлітків, а саме:

Маніфест за майбутнє без тютюну

- Підвищити ціни на тютюн, щоб коштували

- Зробити всі громадські місця на 100% вільними від тютюнового диму.
- Запровадити «небрендовану» пачку сигарет і заборонити сигарети зі смаковими добавками.
- Заборонити викладку сигарет у місцях продажу.

я кидаю курити!

**Професійний сервіс з
надання допомоги у
припиненні куріння**

www.stopsmoking.org.ua

Спеціалізований веб-сайт

← → ↻ stopsmoking.org.ua

"Гаряча лінія" - 0-800-50-55-60 (пн-пт, 9:00-15:00) [Замовити дзвінок](#)

 я кидаю курити! Сервіс з надання допомоги у припиненні куріння [Про нас](#) [Увійти](#) [FAQ](#)

Пошук...

[Як кинути курити?](#) [Причини кинути](#) [Залежність від куріння](#) [Після того, як ви кинули](#) [Як допомогти курцю?](#) [Історії успіху](#)

Допомога онлайн

Я кидаю курити!

Методів відмови від куріння є безліч.
Вам потрібно обрати той, який є найкращим саме для вас.
Ми допоможемо вам у цьому!

 Пройдіть тестування
✓ Тест на готовність кинути курити

Посилання на веб-ресурси по тютюну

- <https://gateway.euro.who.int/ru/search/?q=%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%BA>
- <https://www.tobaccofreekids.org/>
- <https://tobaccoatlas.org/>
- http://center-life.org/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=6&Itemid=16
- <http://tobaccocontrol.org.ua/resource/grafichni-materiali>

...курець – ззовні...

...курець – зсередини...

Знаєш, Боб, у мене рак

Тютюн вбиває – не дай себе обдурити!

**Ні – рекламі, субсидіям
і "красивому життю"
з сигаретою!**

ОСЬ, ЩО ЗАХОВАНО У СИГАРЕТІ

Гліколі етері

Виробники сигарет стверджують, що додають цю речовину у папірос, щоб той не висихав.

Бензол

Ви знайдете його у вугільній паливі та у нафтовому димі. Він є однією з найшкідливіших хімікатів, який сприяє розвитку раку.

Медальон

Він є однією з смертельніших речовин у нас "гарячі" туби та смертельні ігри.

Ацетон

Головний компонент рідкого приладдя для чистки нігтів.

Самець

Він є однією з речовин, які у тютюні пов'язані з підвищенням ризику розвитку раку та захворюваннями на дихальні шляхи.

Формальдегід

Він розпадає рід, пошкоджує легені, шлунок і працює системою. Хімікат застосовується при бальзамуванні ковбаси і т.д.

Шкідливі компоненти тютюнового диму

Татуаж

Сьогодні популярні, часто використовуються у фарбах для зменшення токсичного впливу папіроси при вживанні фарби на поверхні.

Феніл

Хімікат, який використовується як дезінфекційний засіб при виробництві папірос.

Бутан

Важливий компонент рідкого приладдя для чистки нігтів.

Кадмієвий

Повільно діє, ніколи не вмирає. Він застосовується у виробництві приладдя для чистки нігтів.

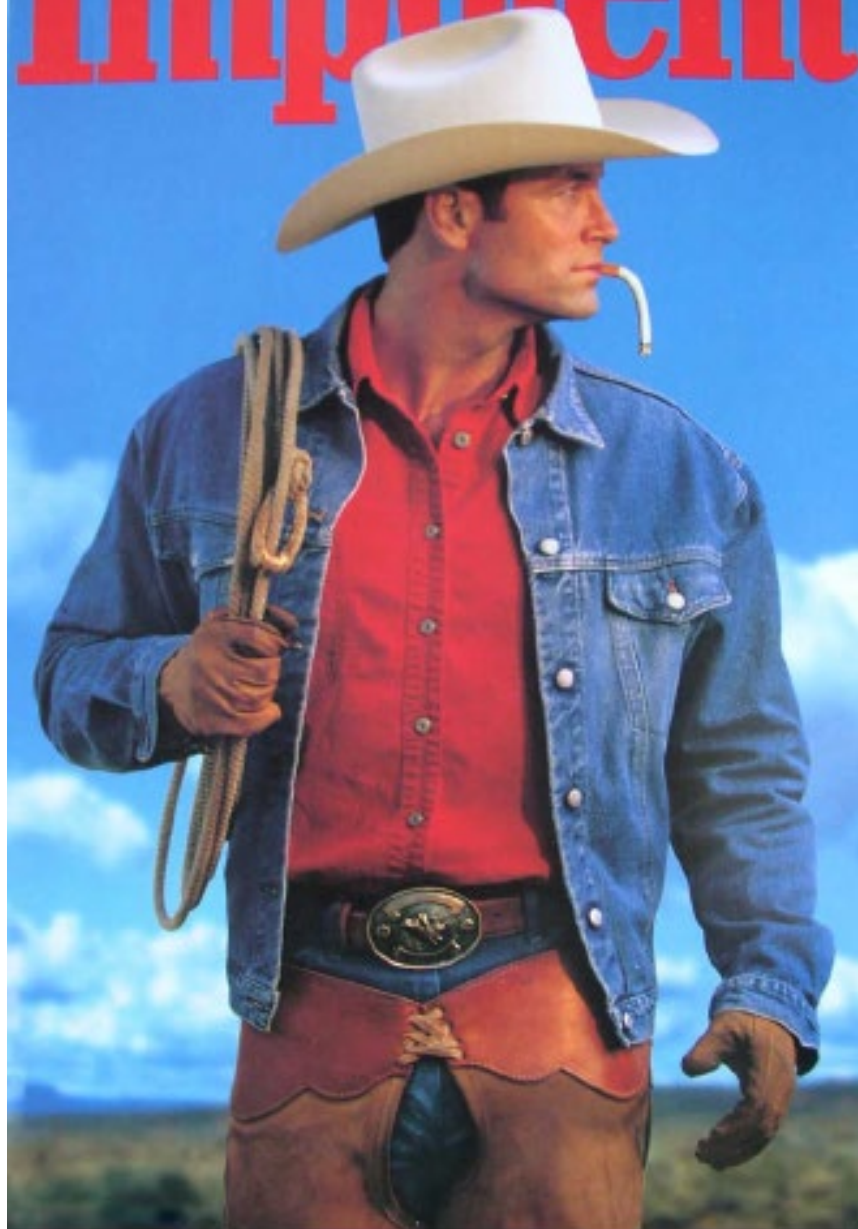
Аммоніак

Додатковий компонент тютюну, який збільшує кількість нікотину в папіросі.

Бензол

Застосовується у виробництві папірос, а не в легенях.

Impotent

УВАГА: КУРІННЯ – ПРИЧИНА ІМПОТЕНЦІЇ

Обирай собі до смаку!

ЧОМУ Б ЇХ НЕ НАЗВАТИ СВОЇМИ ІМЕНАМИ?

Створимо майбутнє без куріння заради дітей!

Контакти:

@irinatsisar

kyiv_social_informs

Tsisarira /Ірина Цісар

E-mail: tsisarira@gmail.com

Тел.+050 358 51 32

Контакти:

- **Otto Stoyka**
  - **Доктор Отто**
-

E-mail: otto.stoyka@gmail.com

Тел. 044 228 45 42

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я
КИЇВ

kyivphcenter

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

- ЗАОХОЧУЄ ДБАТИ ПРО СЕБЕ
- ЗМІЦНЮЄ ЗДОРОВ'Я
- ЗАПОБІГАЄ ХВОРОБАМ
- ЗБЕРІГАЄ ЖИТТЯ
- ЗАХИЩАЄ 24/7

<https://kcpnc.kiev.ua/>

Дякуємо за увагу!